

◆ ACTA DIURNA ◆

MCMXCVII

II

Bio-Paideia

Kauan toivottu, odotettu ja kaivattu yhdistyksemme elokuvatoiminta pyörähtää viimein käyntiin. **Ensi-illassa esitetään lauantaina 22.3. klo 15 Juslenian luentosalissa XXVII**

Troijan naiset.

Elokuva *Troijan naiset* perustuu Euripideen (480-406 eKr.) samannimiseen tragediaan. Näytelmä esitettiin vuonna 415 eKr., jolloin ateenalaiset valmistautuivat kunnianhimoiseen Sisilian sotaretkeen. Se päättyi katastrofiin ja ennakoi Ateenan valtakauden loppua.

Euripides kirjoitti Troija-trilogian, jonka ainoa säilynyt näytelmä on *Troijan naiset*. Siinä kuvataan sodan mielettömyyttä. Troijan kuningashuoneen naiset odottavat kohtaloaan kaupungin tuhon jälkeen kreikkalaisten sotavankeina. Vaikka näytelmä kuvaa voitettujen onnettomuutta, niin se antaa ymmärtää, että myös voittajia, kreikkalaisia, odottaa tuho.

Elokuvan *Troijan naiset* on ohjannut Michael Cacoyannis.

Sen pääosissa ovat Katharine Hepburn, Genevieve Bujold, Vanessa Redgrave sekä Irene Papas. Filmi kestää noin 1½ tuntia.

Tervetuloa!

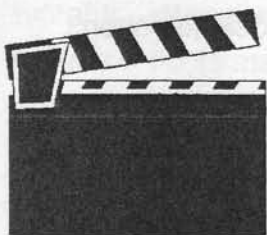

Jäsenmaksut, olkaa hyvät!

Valitettava tosiasia on, että ilman rahaa yhdistyksemme ei toimi. Vaikka jäsenmaksumme on vaatimaton, niin se ei ole väheksyttävä. Kaikkien yhteisellä panoksella saamme monistettua ja postitettua Actan, kestitettyä esitelmöitsijämme ja ehkä varojen karttuessa järjestettyä muutakin toimintaa.

Selvyyden vuoksi; jäsenmaksu kattaa kuluvan kalenterivuoden. **Opiskelijat ja työttömät maksakoot 20 mk ja muut 50 mk.** Odotamme suorituksianne kevään kuluessa

tilille PSP 800029-5266713.

*Pecunia
non
olet*

**Suomen kulttuurirahasto
avusti antiikintutkijoita**

Dosentti Anne Helttulalle annettiin 20 000 markkaa Olaus Magnuksen Carta marinan selitysteoksen suomen- ja englanninkieliseen käännökseen,

TM Ulla Lehtoselle 80 000 markkaa antiikin uskontojen kohtaamista Roomassa käsittelevään väitöskirjatyöhön Oxfordissa,

FM Mira Tuomiselle 40 000 markkaa tiedon ja vakuuttamisen lähtökohtia antiikin filosofiassa käsittelevään väitöskirjatyöhön,

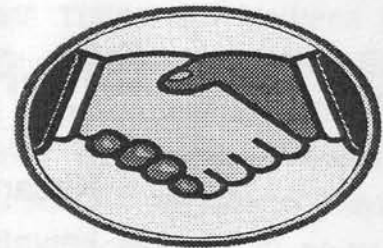
FK Risto Valjukselle 65 000 markkaa antiikin Italian ammatillisia yhdistyksiä käsittelevään lisensiaatintyöhön kolmannen vuoden stipendinä,

FM Janne Ikäheimolle 60 000 markkaa Palatiumin talouskeramiikkaa käsittelevään arkeologiseen väitöskirjatyöhön,

FM Ria Bergille 20 000 Rooman keisarikauden naisten varallisuutta käsittelevän artikkelin kirjoittamiseen,

FM Riikka Hälikälle 20 000 tekstuaalisia strategioita L. Annaeus Senecan tragedioissa käsittelevään lisensiaatintyöhön,

FM Minerva Keltaselle 20 000 naista ja varallisuutta Rooman keskiajalla käsittelevän artikkelin kirjoittamiseen,

FM Ville Vuolannolle 20 000 tutkimukseen äitien ja lasten välisistä taloudellisista suhteista Rooman keisariajalla,

FL Raija Sarasti-Wileniukselle toisen vuoden stipendinä 80 000 Suomen 1600-luvun latinankielistä kirjallisuutta käsittelevään väitöskirjatyöhön ja

FM Kalle Korhoselle 80 000 Sisilian kaksikielisyyttä antiikin aikana käsittelevään väitöskirjatyöhön.

Paideian pitkäaikainen jäsen Anne Helttula kertoi omasta projektistaan seuraavaa: "Carta marina ei ole antiikkia, latinankielinen kylläkin. Se on Olaus Magnuksen 1539 julkaisema pohjoismaiden kartta, johon sisältyy lyhyt latinankielinen selitys. Vanha ystäväni Leena Miekkavaara, kartografian historian tutkija, on jo kauan pyytänyt minua avuksi: italiankielisestä selitysteoksesta kuumemma tarvittaisiin kipeästi englanninkielinen käännös - ja suomennoskin. Käännös edellyttää tekstin editointia, asiasisällön selittämistä, eri versioiden antaman informaation vertailua jne. Sen verran olen jo työtä alkanut, että tiedän, miten hankalaan hommaan olen lupautunut."

Kuulumisia Rooman työryhmästä

Riikka Hälikkä raportoi

Villa Lanten johtaja Päivi Setälän tieteellisen työryhmän tutkimusaiheena on *Naiset ja varallisuus antiikin Roomassa*. Ryhmään kuuluu viisi nuorta tutkijaa instituutin pääaloilta, jotka ovat klassillinen filologia ja arkeologia, historia ja taidehistoria. Helsingin yliopistosta mukana ovat Ria Berg, Minerva Keltanen ja Ville Vuolanto, Oulusta Janne Pölonen ja itse olen Turusta.

Aloitimme työskentelyn Roomassa tammikuun alkupuolella. Tutkimuksemme ilmestyvät artikkelikokoelmana, jonka on tarkoitus valmistua kesällä 1998. Aikataulu on melko tiukka, ja tämän kevään työtahti intensiivinen. Kursseilta tuttua retkiohjelmaa ei ole, vaan itse kukin työskentelee itsenäisesti.

Käytämme ahkerasti muiden maiden instituuttien ja akatemioiden kirjastoja ja osallistumme niiden järjestämiin esitelmätilaisuuksiin. Työviikkoja jaksottavat seminaarit, joissa keskustelemme töiden etenemisestä ja niiden problematiikasta. Toukokuussa ryhmämme matkustaa Kreikkaan Suomen Ateenan -instituutin järjestämään Writing Women -seminaariin.

Kevään tulo Roomaan ei silti ole jäänyt huomaamatta; helmimaaliskuun vaihde toi lämpimän ja kauniin kevätsään.

Gianicolon rinteeseen puut kukivat ja turistiryhmät saapuvat busseillaan ihailemaan näköalaa. Villa Lanten aurinkoinen parveke tuntuu taas erittäin etuoikeutettulta paikalta.

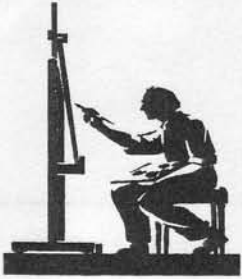

Antero ja linnut

Maaliskuun 15. päivänä väittelee Helsingin yliopistossa FL Antero Tammisto yleisen historian laitokselta. Hänen aiheensa on *Birds in Mosaics. A Study on the Representation of Birds in Hellenistic and Romano-Campian Tessellated Mosaics to the Early Augustan Age* (Linnut mosaiikeissa. Tutkimus lintujen esittämisestä hellenistisissä ja roomalais-kampanialaisissa mosaiikeissa varhaiselle Augustuksen ajalle saakka).

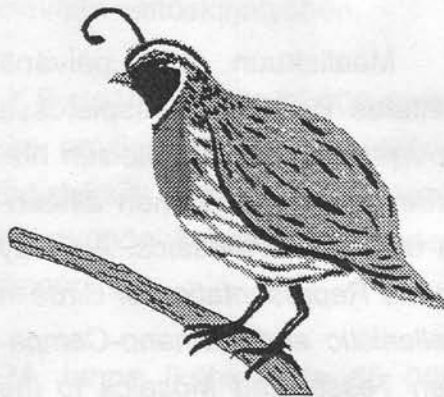
Vastaväittäjänä toimii prof. K.-P. Johne Berliinistä ja kustoksena prof. Erkki Kouri Helsingistä. Tilaisuus järjestetään lauantaina 15.3. alkaen klo 10 Porthanian salissa PIII (Yliopistonk. 3).

Väitöskirja on 524-sivuinen ja siihen liittyy 79 kuvasivua.

Tutkimus on ensimmäinen osa corpusta, joka sisältää erityisesti Pompeijin mosaiikkien ja seinämaalauksen lintuaiheita. Väitöskirjassa pyritään vastaamaan kysymyksiin, millä perusteilla ja kuinka tarkasti lintuaiheet ovat tunnistettavissa sekä millaisia lintuja aihevalikoimaan on kuulunut ja miksi.

Väitöskirjassa on selvitetty mm. sitä, millaista merkitystä lintuaiheilla on arvioitaessa hellenistisen taiteen keskustun, erityisesti Aleksandrian ja Pergamonin, vaikutusta Italiassa ja muualla läntisen Välimeren alueella.

Muita väitöksiä

FL Liisa Savunen väittelee 22.3. 1997 aiheesta *Women in the Urban Texture of Pompeii*. Vastaväittäjänä toimii Dr. Barbara Levick Oxfordista.

FL Anneli Luhtala väittelee 4.4. 1997 aiheesta *On the Origin of Syntactical Description in Stoic Logic*. Vastaväittäjänä toimii apul. prof. Esa Itkonen Turusta.

Antiikki ja Picasso

Suuren suosion saavuttanut näytely *Picasso och Medelhavet* on esillä Tukholman Moderna Museetissa 15.2.-18.5.1997. Esillä on Picasson töitä vuosilta 1906-1960: maalauksia, veistoksia, grafiikkaa, keramiikkaa. Näyttely on avoinna ti-to 11-20, pe-su 11-18. Yleiset opastukset ti-pe klo 13 ja ti, to klo 18.30.

Paideialaisille näyttely on kiinnostava. Asetetaanhan siinä rinnakkain Picasson ja antiikin taide. Picasson teosten rinnalla on taidetta Välimeren piiristä antiikin ajalta ja esihistorialliselta kaudelta. Näin kävijä voi verrata Picasson teoksia vanhoihin idoleihin, kreikkalaisiin veistoksiin tai vaa-seihin. Nämä ovat lainassa mm. Louvrestä, British Museumista, Tanskan kansallismuseosta ja Tukholman omasta Medelhavsmuseetista.

Näyttelyn mottona toistuu Picasson lause "kreikkalaisten tai egyptiläisten taide tai aiemmin eläneiden suurten maalareiden teokset eivät kuulu menneisyyteen; ne ovat ehkä elävämpiä tänään kuin nykyään".

Monet tutkijat tähdentävät, miten mielellään Picasso kuului kuvaamiensa satyyrien, kentaurien ja muiden jumalolentojen kuuroon ja toteutti antiikin tarinat myös omassa elämässään.

(Lähde: Helsingin Sanomat)